

Weet u wat een overgangsuitkering is en wanneer u deze kan krijgen? De Ombudsman Pensioenen ijvert voor grote bekendheid van de overgangsuitkering en het automatisch opstarten van het onderzoek van de overgangsuitkering

In heel veel gevallen worden de pensioenrechten automatisch onderzocht door de pensioendiensten. Maar de Ombudsman Pensioenen meent dat er in nog meer gevallen een automatisch onderzoek mogelijk is. Hij denkt hierbij aan het periodiek automatisch onderzoek naar de rechten op een Inkomensgarantie voor Ouderen of het in alle gevallen automatisch onderzoeken van de rechten op een pensioen als uit de echt gescheiden echtgenoot voor wie reeds gepensioneerd is.

In het bijzonder wijst de Ombudsman Pensioenen op de wenselijkheid voor het automatisch opstarten van het onderzoek of men een overgangsuitkering kan krijgen.

Zo ontving de Ombudsman Pensioenen in 2023 klachten van jonge weduwes en weduenaars die te laat te weten kwamen dat er een tijdelijke overgangsuitkering bestaat en dat deze, behalve wanneer de overledene reeds gepensioneerd was, moet aangevraagd worden.

Wie in 2024, op het moment van het overlijden van de huwelijkspartner, jonger is dan 49 jaar en 6 maanden en zijn huwelijkspartner met wie hij één jaar gehuwd was verliest kan deze uitkering krijgen. Indien de aaneensluitende periode van wettelijke samenwoning en huwelijk minstens 1 jaar bedraagt, komt men eveneens in aanmerking. Deze tijdelijke uitkering is bedoeld om weduwen of weduenaars budgettaire ademruimte te geven tijdens de moeilijke periode na overlijden: het plotse inkomensverlies door het overlijden kan zo tijdelijk gedeeltelijk opgevangen worden.

De overgangsuitkering wordt berekend op basis van de loopbaan van de overledene. De overgangsuitkering bedraagt gemiddeld 1400 euro per maand.

De overgangsuitkering kan enkel met terugwerkende kracht vanaf de maand van overlijden verkregen worden indien de aanvraag binnen het jaar na het overlijden wordt ingediend.

Men heeft recht op een overgangsuitkering gedurende anderhalf jaar. Deze periode wordt verlengd tot 3 jaar wanneer men een kind ten laste heeft. De overgangsuitkering wordt verlengd tot 4 jaar wanneer het kind in het jaar van het overlijden nog geen 13 jaar was. Indien het kind erkend is als gehandicapt, bedraagt de periode eveneens 4 jaar.

In 2022 vroegen 150 mannen tegenover 731 vrouwen in België een overgangsuitkering aan. Uit deze cijfers blijkt dat er bij mannen een non take-up van de overgangsuitkering is. Er kan vermoed worden dat bij heel wat mannen ten onrechte het idee heerst dat men gedurende het genot van een overgangsuitkering zijn beroepsinkomsten dient te beperken (zoals dit het geval is bij een overlevingspensioen) waardoor ze de overgangsuitkering niet aanvragen.

Tijdens de overgangsuitkering mag men werken om alzo weduwen en weduenaars aan te sporen actief te blijven of te worden op de arbeidsmarkt, of voor wie deeltijds werkt over te schakelen van een deeltijdse naar een voltijdse job teneinde het deel van het gezinsinkomen dat weggevallen is op te vullen. Ook mag men naast de overgangsuitkering ziekte- of

werkloosheidsuitkeringen genieten. Het genot van een werkloosheidsuitkering tijdens de periode dat men de overgangsuitkering ontvangt biedt de mogelijkheid terug aansluiting te vinden op de arbeidsmarkt.

Bij mannen is er een duidelijke non-take-up. Doch ontving de Ombudsman Pensioenen ook klachten van vrouwen die aanspraak maken op de overgangsuitkering doch niet wisten dat deze dient aangevraagd te worden. Een dame die te laat te weten kwam dat er een overgangsuitkering bestaat en de aanvraag meer dan een jaar (met name 2 jaar) na het overlijden van haar echtgenoot indiende liep zo 40.032 euro mis.

Ook de politiek en de pensioendiensten zijn op de hoogte dat er een non take-up van de overgangsuitkering is.

De pensioendiensten hierin gesteund door de Minister van Pensioenen en de Minister voor Middenstand (die bevoegd is voor de zelfstandigenpensioenen) hebben in november 2022 een sensibiliseringscampagne gelanceerd over de overgangsuitkering. De campagne werd voornamelijk verspreid via begrafenisondernemers, notarissen en de sociale media. De Ombudsman Pensioenen was verheugd over dit initiatief en meent dat deze proactieve informatie aansluit bij de verwachtingen van de burgers.

Volgens de Ombudsman Pensioenen zou het in de strijd tegen de non take-up nuttig zijn om nog eens opnieuw zo'n campagne te voeren.

Verder meent de Ombudsman Pensioenen dat het nog beter zou zijn de wetgeving aan te passen zodat deze toelaat het onderzoek naar de overgangsuitkering automatisch op te starten wanneer dit mogelijk is op basis van de beschikbare informatie (overlijdensdatum, het gegeven of iemand een jaar gehuwd is, de loopbaangegevens van de overledene en het gegeven of iemand al dan niet veroordeeld is voor misdrijven tegenover de overledene). Ontbrekende gegevens kunnen alsnog opgevraagd worden.

TIP: jonger dan 49 jaar en 6 maanden in 2024 op het moment van het overlijden van uw echtgenoot, waarbij de aaneensluitende periode van wettelijke samenwoning en huwelijk minstens 1 jaar bedraagt: vraag de overgangsuitkering binnen het jaar na overlijden aan.

TIP: werk je nog verder wanneer je een overgangsuitkering geniet, dan meld je best bij het sociaal secretariaat van jouw werkgever dat je ook een overgangsuitkering geniet: zo kan de bedrijfsvoorheffing op jouw loon correct berekend worden.

Gemengde loopbaan werknemer- ambtenaar: één vragenlijst

In het verleden stuurde de Federale Pensioendienst bij het onderzoek van de pensioenrechten, in het geval van een gemengde loopbaan werknemer en ambtenaar, vanuit elk stelsel een vragenlijst aan de betrokkene wanneer er nog gegevens ontbraken om het pensioen te berekenen. Het kon dan ook gebeuren dat een toekomstig gepensioneerde twee keer éénzelfde vraag moest beantwoorden. Dit was omslachtig en verwarrend.

Reeds in het Jaarverslag 2011 opperde de Ombudsman Pensioenen in het kader van een administratieve vereenvoudiging één gemeenschappelijke vragenlijst te hanteren voor de

verschillende pensioenstelsels. In juli 2023 bevestigde de FPD hierop in te gaan door voortaan te werken met één vragenlijst voor het werknemers- en ambtenarenstelsel samen.

Stijging van de klachten na de coronaperiode

In 2023 ontving de Ombudsdienst Pensioenen 1533 verzoeken. Dit is een stijging met 41% in vergelijking met 2022, het laatste jaar in de nasleep van de coronaperiode. Tijdens de coronaperiode heeft de Ombudsdienst Pensioenen immers opmerkelijk minder klachten ontvangen. Nu de coronaperiode voorbij is komt het thema pensioenen terug regelmatig in de pers aan bod. De Ombudsman Pensioenen stelt vast dat hierdoor de burgers weer meer getriggerd worden om zich te verdiepen in hun pensioen, met meer klachten tot gevolg.

41% van de door de Ombudsman Pensioenen behandelde klachten was gegrond. Op het coronajaar 2021 na, het laagste cijfer sinds de oprichting van de Ombudsdienst Pensioenen. Dit cijfer toont aan dat de pensioendiensten gemiddeld genomen zeer goed werk leveren.

Tussen die ongegronde klachten zaten heel wat klachten waarbij aan de burger diende uitgelegd te worden dat de informatie die ze her en der op het internet terugvinden verouderd was.

TIP voor de gepensioneerden:

De Ombudsman Pensioenen wijst de gepensioneerden erop dat op de website van de pensioendiensten de meest actuele pensioeninformatie te vinden is. Alle laatste nieuws over de pensioenhervorming is te vinden op www.pensioenhervorming.be.

Vaak een positief resultaat

De constructieve oplossingsgerichte ingesteldheid van de pensioendiensten op de bemiddelingsvoorstellen van de Ombudsman Pensioenen had tot resultaat dat de Ombudsman Pensioenen in 83% van de gegronde klachten een positief resultaat bewam.

De top drie klachten in 2023:

1. Betwisting loopbaangegevens die in aanmerking genomen worden voor de berekening van het pensioen (bijvoorbeeld tewerkstellingsdagen die ontbreken)
2. Inkomensgarantie voor ouderen (wijze van het in aanmerking nemen van de bestaansmiddelen)
3. Loopvoorwaarde om vervroegd met pensioen te gaan (onvoldoende jaren om vervroegd met pensioen te gaan)

Wetgeving aangepast na aanbeveling door de Ombudsman Pensioenen: een klein aanvullend pensioen niet langer volledig opgesoupeerd door ziekte- en invaliditeitsbijdragen

De Ombudsman Pensioenen ontving regelmatig klachten van gepensioneerden die door het genot van een klein aanvullend pensioen (kapitaal dat hun werd uitbetaald bij pensionering) voortaan ziekte- en invaliditeitsbijdragen (ZIV-bijdragen) op hun wettelijk pensioen dienden te betalen. De bijdragen voor de ziekte- en invaliditeitsuitkering die ze op hun wettelijk pensioen moesten betalen bedroegen na verloop van tijd meer dan het kapitaal (aanvullend pensioen) dat

ze ontvangen hadden. Wanneer deze gepensioneerden geen aanvullend pensioen zouden opgebouwd hebben, zouden deze gepensioneerden geen ZIV-bijdragen hebben moeten betalen daar ze onder het drempelbedrag (1958,60 euro voor een pensioen als alleenstaande - er wordt nagegaan of de som van het wettelijk en het aanvullend pensioen het drempelbedrag overschrijft) bleven.

Zo zouden om en bij 65.0000 gepensioneerden na 12,4 jaar meer moeten betalen aan ZIV-bijdragen dan het bedrag dat ze als aanvullend pensioen ontvangen hadden. Dit zou nefast zijn voor het vertrouwen in de aanvullende pensioenen. De Ombudsman Pensioenen stelde vast dat het aanvullend pensioen in dergelijke gevallen in plaats van een appeltje voor de dorst een appel met een wrange nasmaak was. De Ombudsman Pensioenen riep de wetgever op dit probleem aan te pakken.

De Minister van Pensioenen, mevrouw Lalieux, had oor voor dit probleem aangekaart door de Ombudsman Pensioenen. Mevrouw Lalieux loste dit probleem op door de wetgeving met ingang van 1 januari 2024 aan te passen. Voortaan duurt het dubbel zo lang alvorens het kapitaal van het aanvullend pensioen volledig opgesoupeerd wordt door de ZIV-bijdragen. Het komt nu nog zelden voor dat het volledig kapitaal opgesoupeerd wordt door ZIV-bijdragen. Deze nieuwe wetgeving wordt automatisch toegepast.

Probleem met uw pensioen?

Hebt u ook een probleem met uw wettelijk pensioen of bent u onzeker dat de pensioendienst uw pensioen wel correct berekend of uitbetaald heeft. Aarzel dan niet om contact op te nemen met de pensioendienst. Komt u er niet uit met de pensioendienst: de Ombudsman Pensioenen helpt u gratis verder. U kan een klacht indienen via klacht@ombudsmanpensioenen.be. Minder handig met de computer: een klacht indienen kan ook schriftelijk: Ombudsdienst Pensioenen, Simon Bolivarlaan 30 bus 5 te 1000 Brussel. Telefonisch is de Ombudsdienst Pensioenen in de voormiddag (9 tot 12 uur) bereikbaar op het nummer 02 274 19 80.

Volg ons op [Facebook](#): Ombudsdienst Pensioenen